

कुमारभास्करवर्मसंस्कृत-पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयः
কুমার ভাস্কর বর্মা সংস্কৃত জ্ঞান পুৰাতন অধ্যয়ন বিশ্ববিদ্যালয়
Kumar Bhaskar Varma Sanskrit & Ancient Studies University

Namati, Nalbari-781337

Website:www.kbvsasun.ac.in :: Email Id:kbvsasun@rediffmail.com

कर्मकाण्डडिप्लोमापाठ्यक्रमः (एकवर्षात्मकः)

SYLLABUS OF DIPLOMA IN KARMAKĀNDA (ONE YEAR)

कुमारभास्करवर्मसंस्कृत-पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयः
কুমার ভাস্কর বর্মা সংস্কৃত জ্ঞান পুরাতন অধ্যয়ন বিশ্ববিদ্যালয়
Kumar Bhaskar Varma Sanskrit & Ancient Studies University

Namati, Nalbari-781337

Website:www.kbvsasun.ac.in :: Email Id:kbvsasun@rediffmail.com

कर्मकाण्डप्रशिक्षणपाठ्यक्रमः

१ उद्देश्यानि –

- कर्मकाण्डस्य परिचयप्रदानं महत्वप्रतिपादनञ्च ।
- पूजनपद्धतेः परिज्ञानं प्रयोगे च कौशलसम्पादनम् ।
- कर्मकाण्ड गत-संकल्पवाक्यमन्त्राणां शुद्धोच्चारणम् ।
- कर्मकाण्डपरम्परायाः संरक्षणं संवर्धनञ्च ।
- भारतीयसंस्कृतेः परिपालनं परिपोषणञ्च ।

2 प्रवेशार्हता –

अभ्यर्थी कस्माच्चित् शिक्षानुष्ठानात् / परिषदः प्रवेशिकापरीक्षोत्तीर्णः /
दशमपरीक्षोत्तीर्णः वा स्यात् ।

3 अवधि: –

पाठ्यक्रमस्य अवधि: एकवर्षात्मकः भविष्यति ।

४ शिक्षणमाध्यमः –

संस्कृतभाषया हिन्दीभाषया असमीयाभाषया वा शिक्षणं भविष्यति ।

५ परीक्षामाध्यमः –

परीक्षायां प्रश्नपत्रनिर्माणं लेखनं च संस्कृतभाषया सम्पत्स्यते ।

६ उपस्थितिः –

परीक्षाप्रदानाय पञ्चसप्ततिः प्रतिशतं (७५%) उपस्थितिः आवश्यकी ।

७ प्रश्नपत्रसंरचना –

अस्मिन् पाठ्यक्रमे त्रीणि प्रश्नपत्राणि भविष्यन्ति । तत्र प्रत्येके प्रश्नपत्रे
'अशीतिः' (८०) अङ्कानां सैद्धान्तिकपरीक्षा 'विंशतिः' (२०) अङ्कानां

कुमारभास्करवर्मसंस्कृत-पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयः
কুমার ভাস্কর বর্মা সংস্কৃত জ্ঞান পুরাতন অধ্যয়ন বিশ্ববিদ্যালয়
Kumar Bhaskar Varma Sanskrit & Ancient Studies University

Namati, Nalbari-781337

Website:www.kbvsasun.ac.in :: Email Id:kbvsasun@rediffmail.com

आन्तरिकपरीक्षा च समायोजयिष्यते | सर्वमाहत्य पूर्णाङ्काः त्रिशतं (३००)
भविष्यन्ति |

८ श्रेणीविभाजनम् –

प्रथमश्रेणी –

(६०%) प्रतिशतमित्यतः उपरि प्रथमा श्रेणी भविष्यति |

द्वितीयश्रेणी –

(५०%) पञ्चाशत् प्रतिशतमित्यतः (५९%) नवपञ्चाशत् यावत् भविष्यति |

तृतीयश्रेणी –

(३५%) प्रतिशतमित्यतः (४९%) प्रतिशतं यावत् भविष्यति |

९ विशेषयोग्यता –

प्रतिशतं सप्ततिरधिकाङ्कप्राप्तछात्राः (७०%) विशेषयोग्यतापन्नाः समुद्घोषिताः
भविष्यन्ति |

१० प्रमाणपत्रम् –

विश्वविद्यालयीयनियमानुसारं सफलाभ्यर्थिभ्यः कर्मकाण्डप्रशिक्षणस्य
प्रमाणपत्रप्रदानं भविष्यति |

११ कर्मकाण्डप्रशिक्षणपाठ्यक्रमस्य परिणामाः-

● अनेन छात्राः कर्मकाण्डस्य परिचयं महत्त्वञ्च ज्ञास्यन्ति।

● ते कर्मकाण्डगत-संकल्प-वाक्य-स्तुति-मन्त्राणां शुद्धोच्चारणे सक्षमाः
भविष्यन्ति।

● विविधपूजनपद्धतिं हवनविधिञ्च विज्ञाय छात्राः तस्य प्रयोग समर्थाः
भविष्यन्ति।

कुमारभास्करवर्मसंस्कृत-पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयः
কুমার ভাস্কর বর্মা সংস্কৃত জ্ঞান প্রবর্তন অধ্যয়ন বিশ্ববিদ্যালয়
Kumar Bhaskar Varma Sanskrit & Ancient Studies University

Namati, Nalbari-781337

Website:www.kbvsasun.ac.in :: Email Id:kbvsasun@rediffmail.com

पाठ्यक्रमोयं भारतीयथलसेनायां धर्मगुरुः (JCO)मन्दिरादिषु च अर्चकरूपेण वृत्तिप्राप्त्यर्थं सहायको भविष्यति।

- समाजे विभिन्नावसरेषु कर्मकाण्डं सम्पाद्य ते वृत्तिं प्राप्स्यन्ति।
- अनेन भारतीयसंस्कृतेः कर्मकाण्डपरम्परायाः परिपालनं परिपोषणं संरक्षणं संवर्द्धनञ्च भविष्यति।

प्रथमपत्रम्

संस्कृतभाषाज्ञानं स्तुतयश्च

१०० अङ्काः

१. शब्दरूपाणि
२. धातुरूपाणि
३. सन्धयः
४. कारकाणि
५. प्रत्ययाः
६. सामान्यज्योतिषम्
८. संकल्पवाक्यानि
९. संध्योपासनविधिः
१०. गणेशस्तोत्रम्
११. पुरुषसूक्तम्

कुमारभास्करवर्मसंस्कृत-पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयः
कुमार भास्कर वर्मा संस्कृत ज्ञान प्रबोधन अध्यासन विश्वविद्यालयम्
Kumar Bhaskar Varma Sanskrit & Ancient Studies University

Namati, Nalbari-781337

Website:www.kbvsasun.ac.in :: Email Id:kbvsasun@rediffmail.com

- १२.देवीस्तोत्रम्
- १३.शिवस्तोत्रम्
- १४.नवग्रहस्तोत्रम्

द्वितीयपत्रम्

पञ्चाङ्गपूजनम्

१०० अङ्काः

१. तिलकधारणमन्त्रः
२. पवित्रीकरणमन्त्रः
३. आचमनमन्त्रः
४. आसनशुद्धिमन्त्रः
५. प्राणायाममन्त्रः
६. पवित्रीधारणमन्त्रः
७. दीपपूजनमन्त्रः
८. गणपतिपूजनम्
९. कलशस्थापनम्
१०. पुण्याहवाचनम्
११. अभिषेकः
१२. मातृकापूजनम्
१३. आयुष्यमन्त्रजपः
१४. नान्दिश्राद्धविधिः

कुमारभास्करवर्मसंस्कृत-पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयः
कुमार भास्कर वर्मा संस्कृत ज्ञान प्रबोधन अध्यापन विश्वविद्यालयम्
Kumar Bhaskar Varma Sanskrit & Ancient Studies University

Namati, Nalbari-781337

Website:www.kbvsasun.ac.in :: Email Id:kbvsasun@rediffmail.com

तृतीयपत्रम्

१०० अङ्काः

नवग्रहस्थापनं होमविधिश्च

१. यज्ञपात्रपरिचयः
२. पञ्चभूसंस्कारः
३. अग्निस्थापनम्
४. नवग्रहस्थापनम्
५. अधिदेवतास्थापनम्
६. प्रत्यधिदेवतास्थापनम्
७. असंख्यातरुद्रस्थापनम्
८. कुशकण्डिकाविधिः
९. ग्रहहोमः
१०. उत्तरतन्त्रम्
११. संस्काराणां परिचयः

कुमारभास्करवर्मसंस्कृत-पुरातनाध्ययनविश्वविद्यालयः
কুমার ভাস্কর বর্মা সংস্কৃত জ্ঞান পুরাতন অধ্যয়ন বিশ্ববিদ্যালয়
Kumar Bhaskar Varma Sanskrit & Ancient Studies University

Namati, Nalbari-781337

Website:www.kbvsasun.ac.in :: Email Id:kbvsasun@rediffmail.com

सन्दर्भग्रन्थाः –

- नित्यकर्मपूजाप्रकाश,गीताप्रेस गोरखपुर ।
- ब्रह्मनित्यकर्मसमुच्चयः, मास्टरखेलाडीलाल, मुंबई ।
- ग्रहशान्तिः, वेणीरामशर्मागौड ।
- प्रारम्भिकानुवादचन्द्रिका, चौखम्भासंस्कृतप्रतिष्ठानम् ।
- नैमित्तिक देव-देवी पूजनपद्धति-पंश्री देवीप्रसादउपाध्याय
प्रकाशक-वासुदेव उपाध्याय, कलियावर,असम
- श्रीश्री विष्णुपूजासहित विष्णु सहस्रनाम
-गङ्गानाथ देवशान्ती।
- सर्र देव-देवी पूजन पद्धति (बाजेन्द्र लाइब्रेरी, कलिकता)
-पः श्यामचरण कविबल्ल, सुबेन्द्र नाथ भट्टाचार्य, वामदेव भट्टाचार्य
- श्रीश्री दुर्गा पूजा पद्धतिः-
-गङ्गानाथ देवशर्मा शान्ती।
- शिरार्चन पद्धति-

(शिरसहस्रनाम आबू बटुकभैरव स्तव समेत)

- गङ्गानाथ देवशर्मा शान्ती।

Attested .
Phagawati .
PRINCIPAL
K.K.H. Govt. Sanskrit College
Guwanati- 781014